Székesfehérvár, 1907. XIV. évfolyam, 93. szám. Szombat, augusztus 10.

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló" a vobis institutam ad cat olicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter (Az általatok katholikusok törekvéseinek előmozditására „Fejérmegyei Napló" cim alatt létesitett uj lapot mi örömmel helyeseljük XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhoz, 1895. március 6-án.)

Előfizetési árak: I évre 12 kor., 1/2 évre 6 kor., 1/4 évre 3 kor. Egyes szám ára 10 fill.

Felelős szerkesztő: BILKEI FERENC.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este. Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Szent-István-tér 1. Egyes számok kaphatók: a dohánytőzsdékben.

A gyülölet diadala.

Olaszország megirigyelte Franciaország dicsőségét. Siet pótolni a mulasztottakat s méltónak akarja magát mutatni az Egyház leghálátlanabb gyermekének elnevezésére. Az Egyház mentette meg egykor a cézárok hatalmának összeomlása után a romlás utálatosságától, az Egyház emelte a dicsőség és tudomány magaslataira s az Egyház az, a mely az idegenek odavonása által egy kis aranycsővel felfrissiti a teljesen enervált olasz állam szervezetét. S ugyanez az Egyház kénytelen végignézni és végighallgatni a vérebek üvöltéseit, a melyek egy-két hazudozó szavaira felülve, most édesanyjukra öntik ki a pokol gyülöletének undokságait. Franciaországból halljuk a hirt, hogy ott egyik város a templom felszentelt harangjainak birtokába jutván, abból Zolának, a disznóságok nagymesterének akar szobrot állitani. Nagyon szép, hiszen a porladó ősök, a kik a harangokat az Ur dicséretére öntötték, bizonyára nem lépnek ki sirjaikból és fehér csontjaikkal nem verik félholttá azokat, a kiknek esze és szive a megszentségtelenités örjöngéseiben tévelyeg.

Olaszországból pedig visszhangzik az egész világ minden tájékára, hogy a csőcselék rátör az apácakolostorokra, kifosztja és felgyujtja a templomokat s a mi rossz indulat valaha a szivében fölfakadt, azt most mind az Egyház és az egyháziak ellen önti ki.

S mindez miért? Azért, mert egy-két hazudozónak tetszett olyan bünöket rákenni az Egyház férfiaira, a melyben az épen nem bűnös, sőt az adott esetben mindig tiltakozott a nevével való visszaélések ellen. Csodálatosan nagy a hatalma a gonosznak a jó fölött, az ördögnek a tisztesség felett.

Hogy azonban a diadal végleg az övé legyen? Ki hinné azt?

Városunk egészségügye.

Az 1907. év első feléről, a város közegészségéről a következőkben jelentek:

Általában a város közegészsége a lefolyt félévben csak kielégitőnek mondható. Igaz, hogy járvány nem volt, de járvánnyá fajulható kórok szórványosnál nagyobb mértékben fordultak elő. Ha a halálozási táblázatot nézem, feltünő a gümőkor okozta halál 86 s utánna legtöbb a tüdőlob. A tüdővész és tüdőlob egyátalán, évek óta egyenlő lépésben marad, sem nem szünik, sem nem szaporodik, mert az utolsó 7 év ily számokat tüntet ki ugyanezen első félévben: 1901. tüdővész 74, tüdőlob 52, 1902. tüdővész 67, tüdőlob 60, 1903. tüdővész 90, tüdőlob 74, 1904. évről nem áll rendelkezésemre. 1905. tüdővész 92, tüdőlob 97, 1906. tüdővész 76, tüdőlob 57. Ebből látható, hogy csekély számu a változás. 1903. e két kórra a legrosszabb év volt. Nem hiába való tehát a tuberkulózis ellen védekező egyesületnek életbeléptetése, gondoskodás a beteg, vagy gyanus egyének köpetének ártalmatlanná tétele, pontos és figyelmes fertőtlenités, utcák, terek, közhelyek tisztántartása és pormentesitése, szóval orvos, laikus, vagyonos, szegény stb. vállvetett munkálkodása is a kór terjedésének megakadályozására feltétlenül szükséges.

Részletes jelentésem a következő:

Született 507. Ebből törvényes fi 248, nő 238, törvénytelen fi 7, nő 14. — Ikerpár volt 4.

Házasságra 1906 pár lépett. — Elhalt 425 és pedig fi 235, nő 190. Ebből 7 éven alul volt törvényes fi 77, nő 48, törvénytelen nő 1. Születési többlet 82. — Vármegyei Szt. György közkórháznak 40 székesfehérvári, 53 idegen, összesen 93 halott volt, igy, ha mi halottainkból az 53 idegent leszámitjuk, ugy a népesség szaporodás 135 lesz. (Mult évben 158.)

Természetes halálokok szám szerint: Tüdővész 86, aggkór 55, tüdőlob 52, vele született gyengeség 24, guta 21, ránggörcs 20, vizibetegség 16, bélhurut 12, elmebaj 8, croup és difteritis 5. Vörheny és hasihagymáz 4—4, szamárhurut 2, gyermekaszály 1.

Erőszakos halál: Öngyilkosság 6, véletlen 8, külerőszaki 1.

Születések száma legnagyobb volt áprilisben 97, legkisebb májusban 72. — Halálozások száma legnagyobb volt márciusban 93, legkisebb juniusban 55. A fertőző betegségek széthurcolása

Egy emlék.

— A „*Fejérmegyei Napló*" tárcája. —

(Franciából.)

Régen volt nagyon, alig emlékszem rája. Mintha sürü fátyolon keresztül nézném a dolgokat. A körvonalak elmosódnak, a szinek elhalaványodnak. De akármilyen homályos, tétova is az emlék, nem tudom kiverni a fejemből. Szomoru óráimban, álmatlan éjszakáimon, magányos sétáimon, de még a bálteremben is, a mikor a tovalebbenő, kipirult arczu párocskák között tátongó ürességet érzek a szivemben: mindig eszembe jut az a szikár, komolyarczu kisasszony, a ki gyermek-esztendőim alatt fölmerült néha, mint valami titokzatos tündér a tenger vizéből s aztán ujra eltünt örökre. És sajátságos, de mindig egyformának láttam. Akkoriban nem tudtam volna megmondani, kihez hasonlit; azóta láttam a Botticelli Madonna-képeit s ugy találtam, hogy az én öreg kisasszonyom, legalább a külsejében, édes testvére lehetett volna Botticelli modelljeinek.

Hogy őszinte legyek, kezdetben bizony féltem tőle. Hat éves lehettem, mikor először találkoztam vele. Az elemi iskola első osztályát jártam s délt ájban, hazamenőben mindig elmentem a háza előlt. Nagy, ormotlan emeletes ház volt, egy barátom szülői is benne laktak; jártam is hozzájuk, de a kisasszonyt sohasem láttam.

Egy izben azonban, iskolából jövet talkoztam vele az utcán. Május nap volt s délutánra nagy labdajátékot terveztünk. Boldogan siettem haza s az utczasarkon összekerültem a kisasszonnyal. Kopott, fekete ruha volt rajta, hosszu, fekete napernyőt tartott a kezében s kalapját is fekete toll diszitette. Megijedtem s ösztönszerüleg a kalaphoz nyultam. Köszöntöttem. Legyőzte bennem a félelmet az a szomoruság, mely a kisasszony hosszukás, fehér arczán tükröződött. Köszöntésem meglepte. Aztán mosolygott finoman, szomoruan. Szólt is volna talán, de én nagyon siettem. Noha tiszteletreméltó volt, mégis olyan szorongást éreztem a közelében, hogy kettőzött léptekkel siettem hazafelé s meg sem fordultam egyszer sem, noha a kiváncsiság is ösztökélt.

Otthon elmondtam az anyámnak, hogy találkoztam azzal a kisasszonnyal, a ki a piacz-téren lakik s hogy köszöntem neki, noha nem ismerem. Anyám megölelt s azt mondta, hogy okosan tettem és hogy a kisasszony bizonyára illedelmes fiucskának fog tartani.

Nekem azonban ez nem volt elegendő s kérdezdem anyámtól, nem tudja-e, miért olyan szomoru az a kisasszony?

Anyám ismét megölelt s csak anyit mondott, hogy ő ugyan tudja, miért olyan szomoru a kisasszony, de az a történet nem való kis fiunak s különben is jól nevelt fiucskának nem szabad kiváncsinak lennie.

Ezt el kellett ismernem s nem is mertem többé kérdezősködni anyámtól, mert tudtam, hogy szelidsége és jósága mellett nagyon szigoru is tud lenni. Titokban annál többet foglalkoztam a kisasszonnyal s mindenképen ki akartam találni, hogy mi a baja, a mi természetesen nem sikerült. Megvallom, bántott az ő szomoruságа. Már azon gondolkodtam, ne ajándékozzak-e neki valamit. A hátas-lovacskámnak semmihasznát sem vehetné, — gondoltam magamban, — de hátha odaajándékoznám neki Robinsonomat. A papa azt mondta a multkor, mikor vendégei voltak, hogy Robinson egyátalán nemcsak gyermekeknek, hanem felnőtteknek való olvasmány is. Azzal talán a kisasszony is elmulatna és akkor nem volna olyan szomoru többé. De hogyan adjam neki, a mikor nem ismerem. Elküldjem neki, vagy magam vigyem el? Meg aztán anyámtól engedelmet is kellene kérnem, hogy elajándékozhassam a könyvet. Noha ez volt az első könyv, a melyet a magam erejéből el tudtam olvasni, mégis könnyü szivvel váltam volna meg tőle, hogy örömet szerezhessek a kisasszonynak. De mert nem volt bennem elég bátorság és elszántság a végrehajtáshoz, az egész terv abbanmaradt, mig csak a véletlen segitségemre nem jött.

Egy alkalommal meglátogattam azt a pajtásomat, kiről már mondottam, hogy egyházban lakott a kisasszonnyal. Barátom szülőinek a lakása az első emeleten volt, a kisasszoy a földszinten lakott s lakásának ajtaja a lépcsőházra nyilott.

Mikor a lépcsőházba értem, a kisszony lakásának az ajtajában állott. Most nem fekete ruha volt rajta, hanem szürke, ezüstszürke ruha, a melynek olyan különös volt a fénye, hogy sejtelmes érzés vett rajta erőt s a kisasszony ugy tünt föl nekem, mintha nem is földi lény volna.

Köszöntem megint s ő megszólitott.

— Jónapot, fiam!

Hangja batátságosan és szomoruan csengett, mint egy elfátyolozott harang.

Nem tudtam, mit válaszoljak, nem szóltam már semmit. Ő észrevette zavaromat.

— Barátjához megy, ugy-e, az első emeletre?

— Igen, mondottam félénken, odamegyek.

— Nem térne be egy pár perczre a néni-

Mai lapunk 6 oldal.

00000358

népünknek nemtörődömségén is alapszik, terjesztője nem annyira az iskola, mint inkább a sok beteglátogatás a fertőző és ragályos betegnél, s a kiragasztott ragályos beteget jelző vörös cédula csak csalogató a látogatókra. — Járványná fajulható kórok a következők fordultak elő: Hasihagymáz 23, ebből gyógyult 19, elhalt 4. Kanyaró 3, gyógyult 3. Vörheny 19, gyógyult 13, elhalt 2, ápolás alatt maradt 4. Szamárhurut 37, gyógyult 33, elhalt 2, ápolás alatt maradt 2. Difteritis 7, gyógyult 4, elhalt 3.

Járványkórházi jelentés: 1907. január 1-re maradt nő 1. 1-ső fél évben felvétetett 5 fi, 4 nő; elbocsájtatott fi 3, nő 5; 1 nő.

Épitkezések közül kiemelendők, az uj póstapalota s a budai uton emelt 2 nagyobb emeletes bérház. Épitésre engedély kiadatott: belterületen uj épitkezés 14, külterlen 10. Gazdasági épületre 4, uj téglagyár 1 és kékfestő gyár 1. Pót-toldalék épitésre beltelken 18. Összesen 48.

A város közegészségének javitására a feltétlenül jó és egészséges ivóviz, igy az utcák locsolása és tisztántartása lenne a fő követelmény.

A sokszor hangoztatott zsufoltság az iskoláinkban, uj iskolák vagy tantermeknek épitésére késztet.

Elmebeteg ügyünk országos intézkedést igényel, mert a jelenlegi korházi férő helyek minimálisan elégtelenek, ugy hogy az elmebetegjeinket kénytelenek vagyunk sokszor a letartóztatottak számára épitett zárkába helyezni, minden ápolás hijával.

UJDONSÁGOK.

Időjelzés: Meleg, elvétve csapadék, zivatarok.

Válasz.

A mai postával a következő sorokat kaptuk:

A Fejérmegyei Napló mult szombati számában „Modern Brennusok" cim alatt megjelent cikkem váratlan megtiszteltetésben részesült. „Egy kereskedelmi alkalmazott" (valószinüleg (?) nem keresztény) reflektál a Székesfehérvár és Vidéke tegnapelőtti számában az általam elmondottakra. A szerény igényü irás szemmelláthatólag sem irodalmi, sem a logikus gondolkodasért járó babérokra nem pályázik. Soha nehezebben nem határoztam el magamat válaszadásra s hogy még is megteszem ezt a szivességet, azért előre is bocsánatot kérek e lap olvasóitól.

Tulajdonképen a közleménynek csak egy szándékos ferditését akarom helyreigazitani. A Kereskedő Ifjak Egyesületének békéjét és egységét nem a „fekete kéz" bontotta meg a mult évben, hanem az a prepotens viselkedés, mely a zsidóság ifjabb, ultramodern s a műveltség alacsonyabb fokán álló tagjainak egyik fő jellemvonása s melyet a nevezett egyesület tisztességes, önérzetes keresztény tagjai tovább türni nem akartak és nem birtak. Hosszu évek alatt összegyülemlett keserüség tört a keresztény ifjakból akkor, midőn az egyesület kebeléből kiváltak és keresztény alapon tömörültek. Ez a Keresztény Kereskedelmi Alkalmazottak Egyesületének genezise és nem az, amit a Székesfehérvár és Vidéke cikkezője mesél.

S ezzel a közlemény érdemleges részével végeztem.

Azt előre tudtam, hogy Kisenew és a romániai parasztlázadás, no meg a ghetto felemlitésével kellemetlen emlékeket idézek fel, de elvégre, ami megtörtént, azt letagadni nem lehet.

Utolsó megjegyzésem: a történelembe ne üsse bele az orrát olyan ember, ki komoly tudás hiján a szociáldemokrata suszterinasok Konversations-Lexikonának slagvortjait szajkózza.

Más mondanivalóm nincsen. **Szigma.**

Lapunk a jövő héten hétfőn, szerdán és szombaton jelenik meg.

— **Személyi hir.** *Prohaszka* Ottokár dr. megyéspüspök tegnap visszaérkezett székvárosába.

— **A Fejérmegyei Közművelődési és Irodalmi Egyesület** a „Petőfi ház" javára Martonvásárott 1907. augusztus 17 én tartja hangversenyével és zátkörü táncvigalommal egybekötött alakuló gyülését. A hangverseny kezdete pontban 8 órakor. Műsor a következő:

1. **Prolog.** Irta Zempléni Árpád. Szavalja Honthy Flóra urhölgy.
2. **A „Fejérmegyei Irodalmi és Közművelődési Egyesület" céljainak ismertetése.**
3. **Valse de concert** Wieniawkytól. Zongorán előadja Lengyel Margit urhölgy.
4. **Turáni dalok.** Irta és előadja Zempléni Árpád ur, a „Petőfi-társaság" titkára.
5. **Erzsébet rapsodiája.** Ábrányi Kornéltól. Zongorán előadja Zempléni Révész Anikó urnő, zongoraművésznő.
6. **Költemények.** Irta és előadja Lampérth Géza ur.
7. **Monolog.** Előadja Mészöly Erzsébet urhölgy.
8. Székely Imre **ábrándja.** Zongorán előadja Zempléni Révész Anikó urnő.
9. **Költemények.** Irta és előadja Lhotka István ur.
10. **Dalok.** Aggházy Károly, Fráter Loránd és Tarnay Alajostól. Énekli Szabó Margit urnő, zongorán kiséri Lengyel Margit urhölgy.

— **Ülések.** A vármegyei közigazgatási bizottság rendes havi ülését 13-án (kedden), a közegészségügyi bizottság pedig 19 én d. e. 9 órakor tartja meg.

— **Uj választók.** A városi központi választmány legutóbb tartott ülésen a következőket vették fel pótlólag az 1908 ik évi képviselőválasztók névjegyzékébe: Arany József, Bokor Atilla, Botos János, Burg Herman, dr. Falvay Jenő, Fröschl Ferenc (mérnök), Horváth István (csókai), Kálmán János (neje F. Pap Anna), ifj. Kálmán János, Kiss Géza, Köhler Jenő, dr. Nagy Zsigmond, Remsei Imre (neje Molnár Julianna), Remsei János (neje Boda Erzsébet), Tauz Károly, id. Viniczai Ignác és Zelei Imre.

— **Sakkverseny.** Exner Győző a székesfehérvári sakkozó társaság elnöke a nálánk lefolyó II. sakkverseny alkalmával időszerünek látta felvetni a már egyszer megpenditett Magyar Sakk Szövetség eszméjét. A felvetett eszméhez hozzászólt több vidéki sakkozó társaság kiküldötte s az eszme kedvező fogadtatásra talált. Ezek után remélhető, hogy a Magyar Sakkszövetség legközelebb megalakul.

A tegnapelőtti nap eredménye:

Merényi győzött Gajdossal szemben, Borász Steiner ellen, a nap szenzációjaként Abonyi legyőzte Forgácsot, Exner megverte Demetert, Földes Szokolit. A Cseh—Smegrovics-játszma döntetlenül végződött.

A pénteki verseny a következőképen végződött:

Forgács olasz játszmában erélyes játékkezdés után verte meg Demeter 35 lépésben.

Abonyi siciliai védelmet választotta Smogrovics ellen s finom poziciója játéka a 40 lépésnél győzelmet aratott.

Földes szintén hasonló megnyitásban már a 19 lépésnél nyerte meg a játszmát Réti ellen.

---

hez? Van ám itt benn nálam sok szép dolog, a mivel elmulathatna.

— Köszönöm, feleltem és s most már igazán nem tudtam, mit tegyek.

— Ösztönszerüleg, gépiesen mentem be hozzá.

Két nagy szobája volt a kisasszonynak, tele sok csodálatos holmival. A butorai nagyon régiek lehettek, mert én olyanokat sohasem láttam. Két sárga kanárija is volt a kisasszonynak és egy nagy, zöld papagálya, a mely nagyon sokat tudott fecsegni és minduntalan czukrot kért a kisasszonytól. Voltak aztán a kisasszonynak különös formáju porczellánvázái, gyertyatartói, nagy képeskönyvei, a milyent még apám könyvtárában sem láttam, pedig apámnak egy egész szobája volt tele könyvvel. A kisasszony már mindent megmutatott. Nyájasan, gyöngéden beszélt hozzám, akár az édesanyám, mosolygott is néha, de a szomoruság nem távozott arczáról.

— Mondja, kisasszony, hogy van az, hogy maga ilyen szomoru, a mikor olyan szép butorai, könyvei meg madarai vannak? Nekünk nincsenek ilyen könyveink meg madaraink s mégis mindig jókedvünk van.

A kisasszony rám nézett hosszan, fájón, aztán kezébe vette fejemet és homlokon csókolt, mialatt ezt mondta halkan, szinte suttogva, talán elfojtott zokogással:

— Oh gyermekem, te azt még nem értheted.

Aztán még egyéb szép holmikat s én egyszerre megemberelve magamat, igy szóltam hozzá:

— Kisasszony, van magának Robinzonja?

— Nem gyermekem, nincsen.

— Nagyon kár, mondottam én komolyan. Én szivesen odaadom az enyémet. Majd megkérem anyácskát, engedje meg, hogy elajándékozhassam.

Megint rám nézett, még szomorubban, mint az imént s jól láttam, hogy két könycsepp lopózott a szemébe. Megint megcsókolt és azt mondta, hogy jó gyermek vagyok s ő nagyon örül nekem, gondoltam magamban, szólani nem mertem, mert olyan különös, furcsa volt előttem az egész dolog.

A kisasszony aztán asztalhoz ült velem és ozsonnát adott. Eleinte szabadkoztam, hogy nem illik elfogadnom s anyácska talán haragudni fog, ha elmondom neki. De a kisasszony megnyugtatott s én jókedvüen fogyasztottam a beföttes süteményt. A kisasszony is jobbkedvü lett s csak akkor szomorodott el megint, a mikor azt mondtam neki, hogy most már föl sem mehetek a barátomhoz, hanem egyenest haza kell mennem, mert hallottam, hogy ötöt ütött az óra. Bucsuzáskor megcsókolta az arcomat s megigértette velem, hogy máskor eljövök.

Pár hét mulva ujra meglátogattam, ezuttal már anyám engedelmével s nála töltöttem az egész délutánt. Meséket mondott nekem és én azt mondtam otthon anyácskának, hogy a kisasszony még szebb meséket tud, mint ő. Pár nappal utóbb a kisasszony látogatott meg bennünket és szüleim nagyon örültek neki. Engem csakhamar kiküldtek a vendégszobából, meg nem foghattam, hogy miért. Mikor ujra bemehettem, meghallottam, hogy a kisasszony bucsuzni jött hozzánk, mert bizonytalan időre elutazik.

— Miért? kérdeztem én anyámtól, mikor a kisasszony már elment.

— Te még azt nem értheted, fiacskám, mondotta anyám reszkető hangon.

A kisasszony nem jött többé vissza városunkba.

Öt esztendővel utóbb atyámmal jártunk Párisban. Az utcán véletlenül a kisasszonnyal találkoztunk. Sokkal öregebbnek látszott, mint a mikor még a vidéken volt. Örömmel csókoltam neki kezet s ő meghivott bennünket lakására, a melyet, — ugy mondta, — együtt tart a bátyjával.

Mikor eljöttünk tőle, megkérdeztem atyámtól, hogy miért él a kisasszony most Párisban és kicsoda a bátyja.

— Azt neked nem kell tudnod, mondotta atyám.

Soha többé nem láttam a kisasszonyt.

* * *

Éveken keresztül eszembe sem voltak ezek a gyermekkori epizódok. Egyszer, éjszaka, álmomban, megjelent a kisasszony, ezüst szürke ruhájában. És ettől fogva gondolok rá sokszor. Csak egy dolog gyötör. Hogy nem tudom a történetét. Apám, anyám már nem élnek, nem adhatnak választ a kérdésemre, mint akkor, a mikor mindig csak azt felelték, hogy ez nem kisfiunak való.

Azt azonban megértettem már akkor is, az eszemben van ma is és becsessé, drágává teszi nekem ezeket az emlékeket: azt, hogy a kisasszony jó volt és szerencsétlen.

00000359

Steiner elháritott vezércsel-játszmában hibás kombinációja által segitette Székelyt a 28 lépésben nyert egységhez.

Kovács és Merényi között folyó francia játszmában Kovács 32 lépésben feladta a mérkőzést.

Gajdos vezércselt ajánlott, amit Barász elháritott, azonban további 28 lépés után eldöntetlen maradt a küzdelem.

Ugyszintén a Szokoli—Cseh olasz partie 43 lépés után remissel végződött.

Exner szabadnapos volt.

A versenyzők állása:

Forgács 4, Exner, Abonyi, Barász 3½, Gajdos 3. Merényi, Réti, Sznogrovics, Székely 2½ Földes, Cseh 2. Steiner 1½. Szokoli, Kovács 1, Demeter 0.

A mai verseny még folyik. Előre láthatólag Exner legyőzi Forgácsot, Székely Gajdost, Földes Steinert, Barász Kovácsot, Demeter Smogrovicsot s eldöntetlenül végződik az Abonyi—Szokoli és Cseh—Réti játszma.

— **Jönnek a katonák!** A 69. gyalogezred 2 zászlóalja Pécsről 11-én városunkba érkezik. Elhelyezést a város polgárainál nyernek a katonák. 20-án meg 3 zászlóalj boszniai katona jön hozzánk s egy napi pihenő után Pátkára vonul. 25-én 10 hadosztály tüzér érkezik városunkba s egyuttal ide koncentrálják a megyében gyakorlatozó katonaságot. Mintegy 3000 idegen katona és 200 ló tartózkodik ekkor városunkban. Innét a katonaság Lovasberénybe, majd Göböljárásra, Kálozra, Pusztavámra, Sóskutra vonul tovább. 12-én még 12 század dzsidás ezred érkezik Fehérvárra.

— **A legdrágább kincs.** A szemet szokták a test legdrágább és legféltendőbb szervének tartani. Annál borzasztóbb aztán a szerencsétlenség, ha valaki azt a féltett kincset veszti el. Egyszerre két ilyen szerencsétlenségről értesülünk, a melynek mindkettőn az olaj-utcai iskolából kerültek ki. Az egyiket Langmár Józsefnek hivják. Kedves, jóindulatu fiucska volt mindig. Az egyik pajtásával, Resch Jánossal játszottak s kápszlit sütögettek. Langmáhr János oly szerencsétlenül hajolt az elpattanó gyutacs közelébe, hogy az épen a szemébe hatolt és azt szétrombolta. Fölvitték Budapestre a klinika szemosztályára, ahol a szegény Langmár Jánosnak ki kellett venni a hibás szemét. — A másik szerencsétlen eset Szabady Annuska, szintén elemi iskolás lánykával történt, a ki testvéreivel játszott, miközben valamelyik egy ággal oly szerencsétlenül bökte meg a kis leány szemét, hogy az operáció rája nézve is a szemgolyó eltávolitásával végződött. A kedves jó kis leány, a ki az osztály kedvence volt, most a legszánandóbb teremtések közé tartozik, a kinek nagy szerencsétlenségét bizonyára kevéssé fogja enyhiteni az a körülmény, hogy neki is, valamint osztálytársának is üvegszemet tesznek a régi jó szem helyére.

— **A szerdai vihar.** Ugy látszik egész megyénket végigszántotta az a borzasztó vihar, a mely szerdán délután sötéten gomolygó felhőivel rémületbe ejtette a gazdaközönséget, még inkább azonban azokat, akik a szabad ég alatt maradva, ki voltak téve a szörnyü elem tomboló hatalmának. A megye több részében már a reggeli órákban is volt egy nagyobbszabásu zivatar. Váli tudósitónk szerint a kora órákban oly hatalmas jégvihar robbant le, hogy pár perc alatt az egész környék hófehér lett a diónagyságu jégrétegtől. Szerencsére a jégesés nem soká tartott s igy a kár csak jelentéktelennek tartható. A délutáni órákban jelentkező zivatar azonban végigrobogott az egész megyén. Nem csupán a sötét felhők méhében rejtőző zápor volt hatalmas, hanem még inkább az az óriási szélvihar, amely a záport megelőzte és követte. Sok helyen valóságos felhőszakadássá nőtte ki magát s kiárkolta a kocsiutakat. Másutt jég is járt a nyomában. A fehérvári szőllőhegy keleti és északi részén a jég 15—20 azázalék kárt okozott. Sok helyen hatalmas fákat tépett ki a vihar, vannak vidékek, ahol sz utmenti fákat szinte megtizedelte. A szélvihar nyomán keletkezett hatalmas eső azonban aránylag mégis több hasznot csinált, mint az a kár, amely jelentkezett. A kukorica, burgonya, sőt részben a szőlő is csak előnyösen fejlődik a föld rétegeibe lehatolt nedvesség által.

A vihar persze nem nélkülözte az epizódokat sem. Két szenvedélyes vadász B. Z takarékpénztári tisztviselő és F. F. ügyvéd (szóval: a neveket kivánatra nem irjuk ki) épen a vihar napján kaptak kedvet, hogy a velencei tó ártatlan szárnyasaira pazarolják a lövéseket. Az evezős a sötéten gomolygó fellegek láttára meghőkölt, de hasztalanul akarta Nimród barátait lebeszélni a hajóraszállásról. Nekivágtak a veszedelemnek, de alig jutottak e tó közepére, midőn a csónak felfordult s vadászaink az eléggé sáros alapu tóban találták magukat. Hol uszva, hol pedig gázolva, hosszu, kinos munka után sáron, nádon keresztülgázolva valahogyan kigázoltak a partra s Gárdonyban egy jótékony polgártárs szivességéből kipihenték a vihar okozta „tsintalan szerentsét."

A másik epizód szintén vihat alkalmával a Sóstón történt a hadsereg egyik legműveltebb és legszimpatikusabb három csillagos tisztjével.

Kimentek récelesre s mindegyik rábizta magát a külön csónakjára. Mars kedvence nem sokat konyitván az evezéshez, a homály terjedésével kitört vihar teljesen készületlenül találta. Egyszerre azon vette magát észre, hogy ez erősen tomboló vihar a csónakot felfordította, s ő nyakig vizben és sárban evickél. Lélekjelenlétét nem veszitette el, hanem azt tette, a mit minden okos ember tenne a helyében, kitolta a felfordult csónakot s a közelebbi part felé kikapaszkodott a partra. Valahol a cigánysátrak környékén adott kifejezést szerencsés megszabadulása fölötti örömeinek. Vadász társai azalatt a tulsó parta, vagyis a rendes kiktőtőbe menekültek a vihar elől. Várták bajtársukat egy jó ideig, mivel azonban nem jelentkezett, kiabálni kezdtek utána. A vihar tombolása, a dörgések visszaverődése azonban elnyelte hangjukat. Lődözni kezdtek. Semmi viszhang! Összes töltéseiket kilődözték már eredmény nélkül s teljesen kétségbeestek, hiszen tudták, hogy barátjuk az evezés művészetének nem avatott bajnoka. Éjfél tájban letettek már minden reményről s bőrig ázva, elhatározták, hogy haza vonulnak, alarmirozni fogják a fegyverfogható embereket, a kikkel átkutatják a sóstó rejtelmeit s napvilágra hozzák szerencsétlenül járt vadászó társuk tetemeit. Előbb azonban mégis jónak látták egy szerény kisérletet s elmentek barátjuk lakására, hogy — a mit nem reméltek — vagy fölfedezik, vagy pedig tudtul adják a szomoru hirt. A jó ember akkor már a harmadik csésze forró teát itta s ki tudja hányadik cigarettát szitta az ágyban, mikor csodálkozó társai vidám hurrázással a nyakába borulva csókolgatták le orcájáról a másvilág himporát. Hirtelenében még azt is szivesen megbocsátotta nekik, hogy kosztümjük hasonlatosság tekintetében legjobban az öntött ürege kosztümjéhez hasonlitott.

— **Népünnepély.** A székesfehérvári önkéntes tüzoltók érdekesnek igérkező népünnepélyt rendeznek f. hó 20-án, István királykor. Az ünnepély főbb pontjai: orosz-japán háboru szárazon és vizen, az argentiniai és pötöllei bajnokok versenybirkózása, verseny a boros hordókban.

— **A rabbi tolvaja.** Steinhercz Jakab rabbi Könyök-utca 5. szám alatti lakásának ablakai nyitva valának. A jó levegővel egyszercsak egy nagy bacillus szállt be az ablakon, tolvaj alakjában. Azonnal megkezdte erjesztő munkáját, összecsomagolt egy pompás ezüst órát s láncot, s azzal együtt nyomban elillant. A rabbi jelentésére a rendőrség mozgósitva van.

Abán a régi nagyvendéglő épület jóforgalmu mészáros és hentes üzlettel szabadkézből, örök áron eladó. Értekezhetni a tulajdonos Habert Ferencnél Abán.

— **Szerencsétlenség.** Schneider József 8 éves fiucska tegnap este mindenkép igyekezett hozzáférkőzni Almássy József v. biz. tag Malom-utcai lakos lovasgépéhez. Hiába kergették el ismételten, ujra visszajött. Egy óvatlan percben mégis a géphez jutott s akkor oly szerencsétlenül kevereden a gép rudjához, hogy az lábszárcsontját kettétörte. A szerencsétlenül járt fiunak, a ki később a Szent-György kórházba szállitottak, dr. Bierbauer Viktor főorvos nyujtotta a legelső segitséget.

— **Égő falu.** Folyó hó 7-én este 7 órakor Vértesboglár községben megkondult a vészharang, jelezve, hogy tüz ütött ki a faluban. Schneider Ferenc szérüjében támadt a tüz, mely csakhamar felemésztett egy hatalmas kazalt. A felcsapó lángok csakhamar átcsaptak a lakóházra is, innét tovább az istálótetőre is átterjedtek. Mikorra a tüzoltóság megérkezett, már lángokban állott a ház és melléképületei. Nagy szerencsétlenségre ekkor szél támadt s a szél elhordta a pattogó zsarátnokot. Csakhamar tüzet fogott Bach Ferenc és Bauer János háza is. Éjfél tájban távirati értesitésre megérkeztek a csákvári tüzoltók, akiknek köszönhető, hogy az egész falu nem lett a lángok martaléka. Az emlitetteken felül még két ház égett le porig. Végre az egyesült erőnek sikerült a pusztitó elemet reggel 4 óra tájban megfékezni. Több család néz a nyomor elé, mert a tüz nemcsak lakóházukat, hanem a behordott élelmet is felemésztette.

— **A hadügyminiszter a párbaj ellen.** A haladó korral jár, hogy a társadalomnak nemcsak polgári, hanem katonai része is mind erősebben foglal állást a modern moloch, a párbaj ellen. Az europai hadseregek közül legelsőbb a német hadseregben indult akció a párbaj ellen. Vilmos császár kemény büntetések elrendelésével szabott határt a gyilkos düh terjedésének. Még Oroszországban is akció indult meg magának a tisztikarnak körében, egyedül az osztrák hadsereg ragaszkodott konokul az emberiség atavisztikus betegségkez, a párbajoz, annyira, hogy azokat a tartalékos tiszteket, akik tagjai voltak a párbajellenes ligának, megfosztották tiszti rangjuktól. Soproni értesülés szerint végre Schönaich hadügyminiszter a napokban bizalmas ugynevezett rezervat-parancsot intézett az összes katonai parancsnokságokhoz. A bizalmas parancs a tényleges katonai szolgálatot teljesitő tisztek közt felmerülő lovagias ügyeknek elintézését szabályozza. A parancsnak legérdekesebb, de egyuttal legokosabb pontja az, amely sulyos és durva sértések esetén egyáltalán nem engedi meg a lovagias mérkőzést.

A parancs szerint az ilyen brutális megbántások nem érdemelnek lovagias elégtételt. Ha egyik tiszt a másikat tettleg inzultálja, akkor az ezredparancsnok, a kinek minden lovagias ügyet be kell jelenteni, köteles a lovagias tárgyalásoknak azonnal véget vetni és a sértőt haditörvényszék elé állitani. Ha a bizonyitási eljárás során kiderül, hogy a sértő komoly és sulyos ok nélkül sértett, akkor a haditörvényszéknek kötelessége a sértőt sulyosan megbüntetni.

De még ha a vizsgálat során az is derülne ki, hogy az ügy nem alkalmas büntető eljárásra, az ellenfelek akkor sem párbajozhatnak, hanem ez esetben a sértőt egy, az ezred tisztikarából alkotott becsületbiróság elé állitják, a mely becsületbiróságnak kötelessége a tiszteknek elégtételt szolgáltatni.

Párbajt csakis abban az esetben engedhet meg az esküdtbiroság, ha ugy találja, hogy a sértés nem volt oly brutális, hogy az lovagias elintézést e óre is kizárná. Előáll igy az az eset, hogy mig a sulyos és brutális támadásokért nem párbajoznak, kisebb és könyebb sértések miatt a tisztek megverekedhetnek egymással. Reméljük, hogy a hadügyminiszter rendeletének ezt a kis szépséghibáját akként fogja orvosolni, hogy a párbajt egyszer- és mindenkorra minden vonalon, mindennemü sértések esetén beszünteti és az elégtételadást nem az ostoba és vak pisztolygolyóra, hanem gondolkodó emberből álló becsületbiróságra bizza.

— **Bujtogató.** Nagy Pál uram kislángi lakos sokat hallott a cuciálistákról. A cuciálista katének különösen az a fejezete zavarta meg a fejét, mely a földosztrásról szólt. Aláirási iveket bocsátott ki s biztositotta az aláirókat, hogy a földosztást számukra kieszközli a magas kormánynál. Aláirni minden halandónak 20 fillér ellenében bármely pillanatban joga van. Összeverbuvált vagy 600 aláirót a szomszédos pusztákból, Börgöndről, Bárándról s Kislángról, mig népmentő munkájában körmére ütött a csendőrség. Az ügyészség előtt számol sáfárkodásáról.

00000360

— **Kimutatás** a jótékony nőegylet saját pénztára javára eszközölt általános gyűjtésről, mely 1792 korona 17 fillért eredményezett:

(Vége) Kreutzer Gusztávné, Kovács Istvánné, Krausz Lajos, Kéz Gáspárné, Ker. fiókszövetkezet, Kovács Ignácné, Kőszegi Józsefné, Körmendy Teréz, Kőrösy Jánosné, Krausz Jenőné, Kesztolici J., Kestés Sándor, Kuczkóné, Kiss Györgyné, Lencsés Jánosné, Lerner Magdolna, Lincz Józsefné, Liszits Lajosné, Loósz Nándorné, özv. Lencsés Józsefné, Lőke Istvánné, id. Lencsés Józsefné, Mészáros Imréné, Mencsik Nándorné, Molnár Mártonné, Máhr János, Margruberné, Mészáros Józsefné, özv. Magyaródiné, Mihály Józsefné, Molnár Györgyné, Noszkó Mátyásné, Neu Gézáné, 18 N. N., Neu Dávid, Onody Györgyné, Pindur Mihályné, Pákozdi Ferencné, Pap Jánosné, Peidl Jánosné, Pehákker Istvánné, P. Nagy Istvánné, Pallag Józsefné, özv. Pintér Józsefné, Pothaczky Istvánné, Pogács Andrásné, Pemmer Imréné, Polczer Ignácné, Pinke Jánosné, Polczer Jánosné, Petró Jánosné, Papp Jánosné, Pap Ádám, özv. Rédliné, Rózsa Györgyné, Kónay Sándorné, Rédei Géza, Szakál Istvánné, Szabó Istvánné, Szabó Kálmánné, Szabó Jánosné, Szekeres Ferencné, Sörös Rózsa, Schwarcz Sándorné, Stermeczky, Sárközi Károlyné, Schwarcz Miksa, Szabó Imréné, Szabó Lászlóné, Szeitl Jánosné, Szabó Lajosné, Stausz Ignácné, Tőke Józsefné, Tóth Jánosné, özv. Truhenszitz Ignácné, Tóth Györgyné, Urning Erzsébet, Unger Imréné, Virág Istvánné, Véss Istvánné, Varga Jánosné, Vlaticsné, Valkár Jánosné, Vértes Tivadarné, Weisz Mór, Werger Mátyásné, Zsigmond Mihályné, Zimmermann Fülöpné 20—20 fillér.

Gollmann Károlyné 16 fillér.

Jungbluth Lajosné 14 fillér.

Józsa Józsefné 12 fillér.

Ackermann Pálné, Aschenbrenner Károlyné, Almásy Józsefné, Aláh Károlyné, Almásyné, Bene Lászlóné, Bognár Mária, Bokor Józsefné, Docsi Jánosné, özv. Fiáth Károlyné, özv. Fitos Istvánné, Gyurkovits József, Gyurkovits István, Grünhut Zsigmond, Hárs Istvánné, Horváth Imréné, Kálmán Anna, Kocsis Józsefné, Kő Jánosné, Kiss Józsefné, Kocsis Jánosné, Kő Mihályné, Kovács Györgyné, Kovács Jánosné, Langmár Ferencné, Lits Ferencné, Löwinger Józsefné, ifj. Lencsés Józsefné, Mák Károlyné, Mandl Jakabné, Neu Mihályné, Nagy Pálné, 6 N. N., O. P., Pollák Bernátné, Palkovits Józsefné, Plentner Antalné, Pozsár Imréné, Papp Ferenc, Rédl Márton, Riegler Jánosné, Ruzsicska Pálné, Singer Pálné, Szabó Andrásné, Stigler Magdolna, Tilinger Jánosné, özv. Turner Ferencné, Tiringer Ferenc, Weisz József, özv. Winkelmanné, Wágner Jánosné 10—10 fillér.

Major Zsófia 8 fillér.

Devecseri Gyuláné, N. N., Ttrobel Károlyné 4—4 fillér.

Bakos Mihályné 3 fillér.

Mely kegyes adományokért a városi és megyei nagyérdemű áldozatkész közönségnek köszönetet mond *a jótékony nőegylet választmánya.*

Dr. RIFFER GÉZA egyet. orvostudor. D. V. műhely orvosa lakását f. é. augusztus hó 7-én Rákóczi- (Kórház-) utca 9. szám (Hoffmann-ház) alól a szemközt fekvő (püspökkert sarok, Szám-mer-féle) ház I. emeletére tette át. Bejárat a kanális felőli oldalon, az izr. templom átellenében.

— **Szökött katona.** *Vassinka* Sándor kajászószentpéteri illetőségű katona Pápa városában nehezen viselte a „gyöngyélet" terheit s f. hó 6-án ott hagyta a vitézi életet. Egyenesen szülőfaluját választotta tartózkodási helyéül. Nagy meglepetésére azonban, hogy a szülőföldre lépett, már várták a csendőrök. Azonnal visszakisérték Pápára, s most a büntetés reményében búsan nézi, mint „masiroznak a katonák."

— **A rettenetes vihar** borzasztó károkat okozott nemcsak a java cséplésben izzadó gazdáknak, hanem Grünfeld Jakab bérlőnek is, akinek 2 drb. igás ökrét a szántóföldön a villám agyonsujtotta, bár az ökrök biztositva voltak. Makcvi János szántógyereknek nagy szerencséje, hogy első menhelyét az ökrök mellett a vihar tombolása közben otthagyta, mert különben szintén a menykő áldozata lett volna. Megmenekülésében vallás különbség nélkül Isten ujját és őrangyalának oltalmát látják és hiszik.

Seregélyeshez tartozó Lászlómajorban, Gróf Zichy János birtokán a tarlón tüz pusztitott. 64 keresztbuza égett el. A tüzet gyujtogatásból származottnak hitték, a tűz vizsgálat azonban megállapitotta, hogy a budapest-humei gyorsvonat kéményéből kipattant szikra okozta a tüzet.

— **Öngyilkosság.** Vida Kis János verebi polgárember megette a kenyére javát, már a 60-dik év körül vonszolta az élet igáját, a mikor azt magára nézve elviselhetetlennek találta. Gyermekei, a kiket gondosan nevelt, egymásután szárnyra keltek, sőt felesége, a ki pedig sirig tartó hűséget esküdött a hites urának, szintén elhagyta az öreg embert. A magára hagyatottság kellemetlenségei annyira elkeseritették, hogy kedden felakasztotta magát. Mire észrevették, már meg volt halva.

— **Gyülölködő rokonok.** Tóth János Martonvásárhoz tartozó Libadöglő csárdai lakos örökös viszályban élt hites feleségével. A szegény asszonynak nem volt nyugta férjeurától, ki napnapután ütötte-verte az asszonyt. A napokban is véresre verte feleségét s kitaszitotta a szobából. A ferj brutálitását már nem tudta tovább nézni a két sógor, Szaller János és Szaller Károly s boszut esküdtek ellene. Fegyverrel akarták megboszulni a sógor kegyetlenségeit. Egyik éjjel az ablakon keresztül rálőttek, de a golyó nem talált Tóth feljelentette sógorait az ügyészségnél.

— **Rendőri hirek.** Mohay Ferenc pékmester azzal a panasszal lépett be a rendőrséghez, hogy segédje, Propp Kálmán 70 korona előleg felvétele után meglépett. Sejtelme szerint a segéd Veszprémbe ment, hol most Suly Ferenc pékmesternél segédeskedik. A panaszra Zavaros r.-alkapitány a szökött segéd visszakisérését elrendelte, s egyuttal áttirt a veszprémi rendőrséghez, hogy inditson eljárást Suly pékmester ellen.

Kiadó lakás. *A belvárosban Szent István tér 3. sz. házban 2 szoba, 1 konyha, 1 kamra, 1 mosókonyha, pince november hó 1-sőre kiadó. Tudakozódni lehet Trummer Sándornál a vasutton.*

Liszt és kenyér.

Irta **Idem.**

(Vége.)

A földevés, az úgynevezett geophagia, egyébiránt, mint kóros jelenség, számos néptörzsnél el van terjedve még napjainkban és oly vidékeken is, a hol nem a szükség, nem a nyomor, hanem beteges állapot kényszeriti reá a népet. Különösen áll ez a tropikus földöv lakóinál, kiknél a földevés elég gyakori jelenség és esetek vannak közölve az orvosi irodalomban, hogy a legváltozatosabb táplálékot visszautasitotta az illető egyén és azt választotta helyette, a mit legjobban szeretett enni, — a földet. E kóros jelenség oka még nincsen kellőkép felderitve; valószinűnek látszik, hogy az izérzéknek vérszegénység által föltételezett eltompulása játszik szerepet, habár az egyes vidék talajának összetétele és alkatrészei is figyelembe veendők, melyek talán valami sajátos izük által az eltompult izérzéket izgatni és ez által a jóllakás érzését kiváltani képesek. E szokás Perzsiában mindennaposnak mondhato; hasonlót ép nagyon elterjedt Hindosztánban, Java és Borneo szigetén a benszülött lakósság között, sőt Spanyolországban az úgynevezett bucaro, Thüringiában a szikla vaj, Würtenbergben a kőszir, melyet a kőfejtők esznek, Oroszország némely vidékén pedig a mennyei liszt a földevés különböző példái gyanánt emlithetők.

A történelem számos esetet emlit, midőn egész embertömegek, például városok, hadseregek is, földevéssel táplálkoztak, mert a kenyérnek már nagyon szükében voltak. 1620-ben például Pomeránia egyik városában az éhhalálhoz közel álló nép kevés lisszitel keverte a földet és megsütvén, megelbrod néven sokáig ezen, izletesnek tartott kenyérrel táplálkozott. Vallásos motivum is játszott egyébiránt e részben szerepet, mert a nép véletlenül találván e földrétegre, azon nézet kapott lábra, hogy az Isten adta táplálékul, mint a zsidóknak a pusztában a mannát. A harminc éves háboru korában is ette a katonaság jobb hiányában a földből és kevés lisztből sütött kenyeret. Sőt, bizonyára nagyitva a dolgot, egy régi krónika még azt is irja, hogy Wittenberg lakói 1719-ben és 1733-ban egész egy hegyet megettek, a mely lisztes palából állott. 1876-ban hazánk egyes ujságjai bőven emlegették, hogy Nógrádmegye Cseszte községében olyan földet találtak, a mely a szegény népnek inség alkalmával a lisztet képes pótolni. Nagyon természetes, hogy a megéjtett vegyelemzés táplálkozás tekintetében teljesen értéktelennek jelezte a nagy hangon dicsért földet.

Visszatérve a hazánkban dult ehinségek vázolására, csak az 1570 évet emlitem, midőn a krónikás szerint az élésben nagy fogyatkozás vala. Erdélyben 1602-ben dühöngött leginkább az inség és Básta szomoru szereplésével állott kapcsolatban. A nagy élelemhiány miatt egy véka buza ára 25 aranyra szökött és a nép kenyér hiányában az elhullott állatok husával táplálkozott, sőt még a szijakat is összevagdalta és megette. A halálra itélt emberek husát maguk között osztották föl, sőt megtörtént az is, hogy az anya megölte és megette tulajdon gyermekét, csakhogy az éhhaláltól megmeneküljön. Hasonló éhség dult 1718-ban is és ekkor — egykoru feljegyzés szerint — „sok helyeken a szükség miatt kényszerültek sok emberek a galagonyát megőrölni és abból sült kenyérrel élni és labodából csinált kenyérrel."

Az éhező gyomor különben mindenkor megkivánja a maga jogát, a melynek érvényesitése céljából semmitől sem riad vissza az ember, sőt a kenyér megszerzésében minden eszköz szent előtte. A kenyér hiánya tényleg volt már nagy horderejü eseményeknek, szocialisztikus erőszakosságoknak, fölforgató törekvéseknek s az idegen vagyon és élet ellen intézett brutális támadásnak előidézője egyeseknél épp úgy, mint egész nemzeteknél. Nagyon találó e tekintetben Seneca mondása, ki az élet rövidségéről irt értekezésében igy szól: „Az éhező nép sem az értelemre nem hallgat, sem pedig valamely kérés által magát más irányba vezettetni nem engedi." Ne csodáljuk, hogy a kenyér és az életföntartás fogalma egy és ne csodálkozzunk azon sem, hogy minden nép történetében, vallásos megnyilatkozásában oly kiváló szerépet játszik a kenyér, hiszen tel esen egybeforrott az az emberiség életével és elválaszthatatlan kisérőnk a sirig. A dúsgazdag talán kevesebb figyelemben részesiti, mert a nélkülözés ismeretlen előtte, de a lukullusi lakomák asztalán a legfinomabb ételek között is megkivánja az emberi szervezet, mig a koldus viszont igen sokszor egyedül ebben találja föl életének föntartó elemét, gyötrelmeinek enyhülését. A kenyér vallásosságra tanit, mert a buzgó ember Isten kezéből kéri és veszi azt s ájtatos lélekkel fohászkodik az egek Urához a mindennapi kenyérért, de bün és gonoszság forrása is lehet, mert az éhező egy falat kenyérért kárhozatra kepes adni önmagát. A kitartó szorgalomnak, a fáradalmas munkának édes jutalma a kenyér, mely a küzdő embert fölemeli és az élet rögös utain folytonos reménnyel tölti ei lelkét, de hányszor konc a kenyér, melyen az önérdekét hajhászó ember embertársaival marakodik. Hazaszeretetre is ösztönöz a kenyér, hiszen a szülőföld kenyere mindig jobb izü, mindenkor becsesebb, mint az idegen, és a hontalanság keserü kenyerére nem egyszer hullanak a lélek fájó könnyei. Mindenünk a kenyér, — becsüljük meg azt!

Piaci árak.

Székesfehérvár 1907. augusztus 10-én

(100 klg. számitva.)

	kor.	fill.	kor.	fill.
Buza:	21	—	21	20
Rozs:	17	60	17	80
Árpa:	14	—	15	60
Zab:	16	20	16	40
Tengeri: (uj)	14	80		

Forgalom élénk.

00000361

2135|1907.

Pályázati hirdetmény.

Az etyeki közjegyzőségben lemondás folytán megüresedett segédjegyzői állásra pályázatot hirdetek.

Felhivom mindazokat, akik ezen — előleges havi részletekben fizetendő 1000 korona fizetéssel és 40 korona lakbérrel, kiküldetések esetén pedig a szabályrendeletileg megállapitott dijakkal javadalmazott — állásra pályázni óhajtanak, hogy a törvényileg előirt képesitésüket és erkölcsi viseletüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket hozzám f. évi szeptember hó 7-ig adják be.

A választást f. évi szeptember hó 9-én d. e. 9 órakor Etyek községházán fogom megtartani.

Vál 1907. augusztus 1-én.

Tarafás főszolgabiró.

Goddám!

Végre egy gyorsan és biztosan ható tyukszemszer

Cook & Johnsons

amerikai szabadalmazott

tyukszem-gyűrű

1 darab 20 fillér, 6 drb. 1 K. *Postán 20 f. porló.*

Kapható a birodalom minden gyógyszertárában, valamint orvosszer-drogériákban stb.

Meghivó.

A CSÁKVÁRI SEGÉLY-EGYLET

1907. augusztus hó 25-én délután 3 órakor

az egylet helyiségében tartandó

Rendes Évi Közgyülésére

tisztelettel meghivatik.

Tárgyak:

1. Elnöki megnyitó és igazgatósági jelentés a lefolyt 1906—7-ik üzletévről.
2. A felügyelő bizottság jelentése és ennek alapján az igazgatótanács részére felmentvény megadása.
3. Rácz Endre elnök, Palanek Károly igazgató és a kisorsolt igazgatótanács tagjai u. i. 1. Medgyesi János, 2. Oszoli János, 3. Almási István, 4. Győrök József, 5. Molnár Antal, 6. Buján József, 7. Kiss Imre, 8. Séllei Mihály helyett, újak, vagy ugyanezek megválasztása, továbbá 3 póttag, 5 felügyelő bizottsági és 3 leszámoló bizottsági tag választása.
4. Szabályszerüen benyujtott inditványok tárgyalása.

Kelt Csákváron, az 1907-ik évi augusztus hó 3-án tartott teljes számu választmányi üléséből.

Quaiser N. János, könyvvezető. **Rácz Endre,** elnök.

Intézeti kelengyék

már most megrendelhetők

SCHUBERT és SCHLÉSINGER áruházában

hol a legjobb anyagból, célszerű összeállitásban

épúgy leányok, mint fiuk részére

olcsó árak mellett készülnek.

Mintákkal, olcsó költségvetéssel szivessen szolgálunk!

Szabott, olcsó árak!

Készpénzfizetésnél 5% engedmény!

Schubert és Schlésinger

Székesfehérvár, Nádor-utca.

Hirdetések jutányos áron felvétetnek a kiadóhivatalban, Szt-István-tér 1.

A csákvári segély-egylet üzletforgalmi kimutatása 1906—907-ben.

	Tartozik kor.	fil.
1906|7-ről elmaradt késedelmi kamatok	133	84
1906|7 ről elmaradt kamatok	248	82
Kötelezők	105957	—
Butorok értéke 20% levonása után	132	21
Nyomtatványok értéke 20% levonása után	46	99
Postatakarék pénztári letét elszámoláshoz	2900	—
Pénztárnoki óvadék	200	—
Pénztári készlet	489	82
	110108	68

	Követel kor.	fil.
Az 1900|1 XXIX-ik évtársulatból fennmaradt	1	68
Az 1901|2 XXX-ik évtársulat beiratási dijai	366	—
„ „ „ vagyona	23653	—
„ „ „ heti befizetései	4057	90
Az 1902|3 XXXI-ik „ beiratási dijai	296	—
„ „ „ vagyona	16689	74
„ „ „ heti befizetései	3801	50
Az 1903|4 XXXII-ik „ beiratási dijai	362	—
„ „ „ vagyona	16378	31
„ „ „ heti befizetései	4886	30
Az 1904|5 XXXIII-ik „ beiratási dijai	290	40
„ „ „ vagyona	9473	58
„ „ „ heti befizetései	4425	90
Az 1905|6 XXXIV-ik „ beiratási dijai	300	40
„ „ „ vagyona	6387	33
„ „ „ heti befizetési	6043	30
Az 1906|7 XXXV-ik „ beiratási dijai	295	20
„ „ „ heti befizetési	7150	90
Pénztárnoki óvadék	200	—
Előre fizetett kamatok	580	36
Az 1901|2 XXX-ik évt. nyer. 398 betétre	1298	00
„ 1902|3 XXXI-ik „ „ 364 „	941	19
„ 1903|4 XXXII-ik „ „ 500 „	957	10
„ 1904|5 XXXIII-ik „ „ 418 „	595	76
„ 1905|6 XXXIV-ik „ „ 590 „	483	85
„ 1906|7 XXXV-ik „ „ 700 „	192	89
2970 betétre összes nyereség 4408·88 k.	110108	68

Kelt Csákváron, 1907. junius 30-án.

Goldschmidt József, pénztárnok. **Stáhl László,** igazgató. **Rácz Endre,** elnök. **Palanek Károly,** igazgató. **Quaiser N. János,** könyvvezető.

Fenti üzletforgalmi kimutatás és ezen vagyonmérleg általunk megvizsgáltatván, helyesnek találtatott.

Pénzes Ferenc, f. b. t. **Giesz János,** f. b. t. **Sándor József,** f. b. t. **Stancsis Béla,** f. b. t.

00000362

A csákvári segély-egylet nyereség- és veszteség-számlája 1906—7-ben.

	Tartozik kor.	fil.		Követel kor.	fil.
Kezelési dijakra	1135	50	Késedelmi kamatokból	459	18
Kamatokra	130	31	Kamatokból	5652	50
Nyomtatványokra	67	92	Nyomtatványokból	51	86
Adókra	221	48	Házbérekből	240	—
Házbérekre	360	17			
Bélyeg illetékekre	19	28			
Nyereség	4468	88			
	6403	54		6403	54

Kelt Csákváron, 1907. junius 30-án.

Goldschmidt József, pénztárnok. **Stáhl László**, igazgató. **Rácz Endre**, elnök. **Palanek Károly**, igazgató. **Quaiser N. János**, könyvvezető.

Ezen nyereség és veszteség számla általunk átvizsgáltatván, helyesnek találtatott.

Csákvár, 1907 Julius 31-én.

Pénzes Ferenc f. b. t. **Giesz János** f. b. t. **Sándor József** f. b. t. **Stancsics Béla** f. b. t.

A csákvári segély-egylet XXX-ik 1901|2 feloszló évtársulat vagyonmérlege és felosztása.

	Tartozik kor.	fil.		Követel kor.	fil.
Az 1900|901-ről XXIX-ik évt. fennmaradt	1	68	398 betétnek á 73,81 $\frac{29}{398}$ k.	29376	67
Az 1901|2 XXX-ik évtársulat beiratási dijaiban	366	—			
„ „ „ vagyona	23653	—			
„ „ „ heti befizetései	4057	90			
„ „ „ nyeresége	1298	09			
	29376	67		29376	67

Kelt Csákváron Junius 30-án 1907.

Goldschmidt József pénztárnok. **Stáhl László** igazgató. **Rácz Endre** elnök. **Palanek Károly** igazgató. **Quaiser N. János** könyvvezető.

Ezen vagyonmérleg és felosztás általunk megvizsgáltatván, helyesnek találtatott.

Csákvár 1907. Julius 31-én.

Pénzes Ferenc f. b. t. **Giesz János** f. b. t. **Sándor József** f. b. t. **Stancsics Béla** f. b. t.

A csákvári segély-egylet változás kimutatása az 1906|7-ben be és kilépett tagjai és betéteikről 1907. junius 30 án.

	Belépett XXXV. Évtár-ulatba		Kilépett XXX. Évtársulatból		XXXI.		XXXII.		XXXIII.		XXXIV.		XXXV.	
	Tag	Betét	T.	B.	T.	B.	T.	B.	T.	B.	T.	B.	T.	B.
1905—6. év végén volt	—	—	83	411	85	393	111	566	123	558	109	677		
1906—7. év folyamán	144	733	4	13	6	29	13	66	23	140	12	87	7	33
Maradt 1906—7. év végén	137	700	79	398	79	364	98	500	100	418	97	590		
Összes tag és betét													590	2970

Kelt Csákváron 1907. Junius hó 30-án

Quaiser N. János könyvvezető. **Rácz Endre** elnök.

ELECTRO BIOSCOP (Mozgó fényképek)
az „OTTHON" kávéházban Kossuth-utca 17. sz.
Naponta 2300 méter film bemutatás!
Szabad bemenet! I. rendü cigány zenekar! Buffet.

Nyomatott az Egyházmegyei Könyvnyomdában, Székesfehérvárott.

00000363